

โลกเปลี่ยน SMEs ต้องพร้อม: สารสำคัญจากเวที IMF-World Bank Group Annual Meetings 2026

โดย ชลัช รัตนบุญนิธิ

กรรมการผู้จัดการ

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

บริบทเศรษฐกิจโลกกำลังเปลี่ยนผ่านครั้งใหญ่ ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจึงต้องเตรียม “3 พร้อม” ได้แก่ พร้อมสร้างความยืดหยุ่น พร้อมบริหารความเสี่ยงทางการเงิน และพร้อมคว้าโอกาสจาก Green และ Digital Transition เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันและเติบโตได้ในระยะยาว

การประชุมประจำปี IMF-World Bank Group Annual Meeting 2026 ที่กรุงเทพฯ เกิดขึ้นในช่วงที่เศรษฐกิจโลกเผชิญความท้าทายหลายด้านพร้อมกัน ทั้งภูมิรัฐศาสตร์ การค้าโลก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI สำหรับผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs ส่งออก คำถามสำคัญจึงไม่ใช่เพียงว่าเศรษฐกิจโลกจะเติบโตเท่าใด แต่คือ **ธุรกิจจะเตรียมตัวอย่างไรเพื่อรับมือความเสี่ยงและต่อยอดโอกาสใหม่** จากประเด็นสำคัญที่ IMF และ World Bank ให้ความสำคัญในปีนี้ สามารถสรุปเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับ SMEs ไทยได้ดังนี้

1) **พร้อมสร้างความยืดหยุ่นควบคู่ประสิทธิภาพ** IMF ประเมินว่า เศรษฐกิจโลกยังสามารถขยายตัวได้ที่ 3.1% ในปี 2569 และ 3.4% ในปี 2570 แต่ความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจแต่ละประเทศจะเริ่มแตกต่างกันมากขึ้น ขณะที่ความเสี่ยงจากภูมิรัฐศาสตร์ ราคาลงงาน และความตึงเครียดทางการค้ายังคงกดดันแนวโน้มในระยะข้างหน้า สะท้อนว่าการพึ่งพาสถาปัตยกรรมห่วงโซ่อุปทานแบบเดิมอาจเพิ่มความเสี่ยงบางอย่างให้ธุรกิจ ดังนั้น **SMEs จึงไม่ควรมุ่งเน้นประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว แต่ต้องสร้าง “ความยืดหยุ่น” ควบคู่กันไป** ทั้งการกระจายตลาดและฐานลูกค้า มีแหล่งวัตถุดิบทางเลือก ประเมินความเสี่ยงของลูกค้า และติดตามปัจจัยภายนอก เพื่อให้สามารถปรับตัวได้รวดเร็วเมื่อเงื่อนไขทางการค้าเปลี่ยนแปลง

2) **พร้อมบริหารความเสี่ยงทางการเงิน** IMF ประเมินว่า เสถียรภาพทางการเงินของโลกยังเผชิญแรงกดดันจากภาระหนี้สาธารณะที่อยู่ในระดับสูงและต้นทุนทางการเงินที่ยังเป็นข้อจำกัดในหลายประเทศ สำหรับ SMEs ซึ่งมีเงินทุนจำกัด ผลกระทบอาจส่งผ่านมายังอัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย ต้นทุนเงินทุน และสภาพคล่อง รวมถึงความเสี่ยงจากการไม่ได้รับชำระหนี้จากลูกค้า ซึ่งจะกระทบกำไรและกระแสเงินสดได้โดยตรง **ผู้ประกอบการจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารกระแสเงินสด การวางแผนเงินทุนหมุนเวียน และการประเมินความน่าเชื่อถือของลูกค้าอย่างรอบคอบ** รวมถึงการใช้เครื่องมือบริหารความเสี่ยงทางการเงิน เช่น การป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ประกันการส่งออก และบริการสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศ

3) **พร้อมคว้าโอกาสจาก Green และ Digital Transition** อีกหนึ่งประเด็นสำคัญที่สะท้อนผ่านเวที IMF-World Bank ครั้งนี้คือ การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งกำลังเปลี่ยนทั้งรูปแบบการผลิต การลงทุน การจ้างงาน และการค้าระหว่างประเทศ สำหรับ SMEs ไทย เรื่องนี้ไม่ควรถูกมองเป็นเพียงต้นทุนที่เพิ่มขึ้น แต่ควรมองเป็นโอกาสในการเข้าไปอยู่ในห่วงโซ่มูลค่าใหม่ ด้วยการพัฒนาสินค้า บริการ และโมเดลธุรกิจใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดโลก ขณะเดียวกัน AI และเทคโนโลยีดิจิทัลกำลังเป็น

ปัจจัยสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขัน **SMEs จึงควรเริ่มประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลิตภาพ
ยกระดับบริการ และพัฒนาธุรกิจ ควบคู่กับการเสริมทักษะบุคลากร**

Low Carbon Cities: จาก Green Finance สู่ห่วงโซ่ธุรกิจใหม่

หนึ่งในตัวอย่างที่สะท้อนโอกาสจากการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำคือ **Low Carbon Cities and Carbon Market Development Project** วงเงิน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งได้รับอนุมัติจาก World Bank เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2569 เพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านพลังงานสะอาดและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เช่น Solar Rooftop และ Energy Efficiency สำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วม รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาตลาดคาร์บอนของไทย โดยในระยะแรกครอบคลุมกรุงเทพมหานครและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

จุดเด่นของโครงการคือ การผลักดันให้การลงทุนลดคาร์บอนเกิดขึ้นจริงผ่านกลไกทางการเงินที่เชื่อมโยงภาครัฐ สถาบันการเงิน และภาคเอกชน โดย World Bank เป็นผู้สนับสนุนแหล่งเงินทุน ขณะที่ EXIM BANK ทำหน้าที่เป็นกลไกทางการเงินสำคัญในการเชื่อมเงินทุนไปสู่โครงการลงทุน ผ่านการให้สินเชื่อแก่บริษัทจัดการพลังงาน (Energy Service Companies: ESCOs) ที่ผ่านคุณสมบัติ เพื่อนำไปดำเนินโครงการ ทั้งนี้ การลงทุนดังกล่าวไม่เพียงช่วยลดการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่ยังอาจต่อยอดสู่การพัฒนาคาร์บอนเครดิตภายใต้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับตลาดคาร์บอนในอนาคต ช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

สำหรับ SMEs โครงการนี้สะท้อนโอกาสทางธุรกิจหลายบทบาท ตั้งแต่ผู้พัฒนาและติดตั้ง Solar Rooftop ผู้จำหน่ายอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน ผู้รับเหมาระบบไฟฟ้าและระบบจัดการพลังงาน ไปจนถึงผู้ให้บริการด้านการจัดการพลังงานและคาร์บอน โดยผู้ประกอบการสามารถเตรียมความพร้อมได้ใน 2 แนวทาง ได้แก่ 1) **SMEs ที่เป็นหรือมีศักยภาพเป็น ESCO** ควรเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี บุคลากร และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมติดตามหลักเกณฑ์และรายละเอียดการเข้าร่วมโครงการจาก EXIM BANK เมื่อมีประกาศเพิ่มเติม และ 2) **SMEs ในห่วงโซ่อุปทาน** ควรเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้รับเหมา หรือพันธมิตรของผู้พัฒนาโครงการพลังงานสะอาด ซึ่งคาดว่าจะมีความต้องการสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นตามการลงทุนสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำในระยะข้างหน้า

ท้ายที่สุด ในโลกที่เงื่อนไขการแข่งขันเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ความสามารถในการปรับตัว บริหารความเสี่ยง และมองเห็นโอกาสใหม่ จะมีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของ SMEs ไทยมากขึ้น ขณะที่ EXIM BANK ในฐานะสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ พร้อมเคียงข้างผู้ประกอบการไทย ทั้งด้านเงินทุน เครื่องมือบริหารความเสี่ยง และองค์ความรู้ที่จำเป็น เพื่อช่วยให้ธุรกิจไทยเปลี่ยนความท้าทายให้เป็นโอกาส และเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในตลาดโลก

ติดตามรายละเอียดโครงการ Low Carbon Cities and Carbon Market Development Project (LCCP) เพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ EXIM BANK: <https://www.exim.go.th/About-Exim-Thailand/Sustainable-Development/LCCP.aspx>

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดย EXIM BANK จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด